

AREÁL NEMOCNICE V TOPOĽČANOCH

PROJEKT KEGA I 016STU-4/2017

INTERDISCIPLINÁRNY PRÍSTUP K OCHRANE KULTÚRNEHO A PRÍRODNÉHO DEDIČSTVA

na príklade areálu Starej nemocnice v Topoľčanoch

Projekt realizovaný s podporou Kultúrnej a edukačnej grantovej agentúry MŠVVŠ SR

2017 – 2019

ROK 2017

27 členný odborný tím, 4 fakulty, 7 ústavov a katedier, reprezentujúci:

- Slovenskú technickú univerzitu v Bratislave,
- Komenského univerzitu v Bratislave,
- Trnavskú univerzitu v Trnave,

rozhodol riešiť projekt:

INTERDISCIPLINÁRNY PRÍSTUP NA OCHRANU PRÍRODNÉHO A KULTÚRNEHO DEDIČSTVA na príklade areálu Starej nemocnice Topolčanoch.

(Schválený MŠVVŠ SR (KEGA č.016STU-4/2017)

Podporné stanoviská

- Vlastník objektu – Nitriansky samosprávny kraj
 - Krajský pamiatkový úrad Nitra
- Nájomca objektu – SVET ZDRAVIA, a.s. Bratislava
- Vedenie nemocnice SVET zdravia v Topolčanoch

STU RIEŠITELIA PROJEKTU

SLOVENSKÁ TECHNICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE (STU)

FAKULTA ARCHITEKTÚRY STU

Ústav urbanizmu a územného plánovania

doc. Ing. arch. S. Bašová, PhD., zástupca vedúceho projektu

Ing. K. Gécová, PhD., Ing. arch. K. Kristiánová, PhD.

Ing. arch. E. Putrová, PhD., Ing. arch. L. Štefancová, PhD.

Ústav dejín a teórie architektúry a obnovy pamiatok

Mgr. Ing. arch. Andrej Botek, PhD.

Ing. arch. B. Polomová, PhD., Ing. arch. K. Vošková, PhD.

Ústav výtvarnej tvorby a multimédií

doc. akad. soch. G. Gásparová – Illešová

doc. akad. soch. M. Lukáč, Mgr. art. M. Šuda, PhD.

STAVEBNÁ FAKULTA STU

Katedra geodézie

prof. Ing. Š. Sokol, PhD., zástupca vedúceho projektu

Ing. M. Bajtala, PhD., doc. Ing. M. Fraštia, Ing. J. Ježko, PhD., Ing. M. Marčiš, PhD.

Katedra konštrukcií pozemných stavieb

doc. Ing. Ing. arch. M. Palko, PhD., Ing. M. Jamnický, PhD., Ing. A. Vargová, PhD.

AREÁL NEMOCNICE V TOPOLČANOCH
PROJEKT KEGA I 01BSTU - 4 / 2017

Vedúci projektu

prof. Ing. arch. B. Kováč, PhD.

Fakulta architektúry STU

Manažérka projektu

Ing. arch. L. Gressnerová, PhD.

Manažérka financovania

Ing. K. Baňáková

RIEŠITELIA PROJEKTU

UNIVERZITA KOMENSKÉJHO V BRATISLAVE (UK)

FILOZOFICKÁ FAKULTA UK

Katedra etnológie a muzeológie

prof. PhDr. P. Tišliar, PhD., zodpovedný riešiteľ 1. spolupracujúceho pracoviska

doc. PhDr. Ľ. Kačírek, PhD., Mgr. J. Janto, PhD.

TRNAVSKÁ UNIVERZITA V TRNAVE (TUT)

FILOZOFICKÁ FAKULTA TUT

Katedra dejín umenia a kultúry

Ing. arch. I. Gojdič, zodpovedný riešiteľ 2. spolupracujúceho pracoviska

Mgr. Z. Dzurňáková, PhD.

AREÁL NEMOCNICE V TOPOĽČANOCH

PROJEKT KEGA I 016STU - 4/2017

HLAVNÉ CIELE PROJEKTU

AREÁL NEMOCNICE V TOPOĽČANOCH
PROJEKT KEGA I 016STU-4/2017

- 1. Overenie komplexného interdisciplinárneho postupu riešenia, ako vzorového príkladu pre prípadné analogické použitie v praxi** aj v prípadoch iných historických objektov a areálov.
- 2. Vyhodnotenie a zdokumentovanie architektúry objektov** (špecifických architektonických typologických druhov), **návrhy a odporúčania na ďalšie využitie.**
- 3. Vypracovanie návrhu na zapojenie areálu „starej“ nemocnice do aktívnej ochrany kultúrno-prírodných hodnôt mesta Topolčany a blízkych lokalít,** vrátane posilnenia významu zachovaného areálu na regionálnej a nadregionálnej úrovni s možnosťou využitia pre súčasnosť a aplikácie aj v ďalších lokalitách.

HLAVNÉ CIELE PROJEKTU

AREÁL NEMOCNICE V TOPOLČANOCH
PROJEKT KEGA I 016STU - 4/2017

- 4. Interdisciplinárny prístup vo vzdelávaní a odbornej príprave študentov** študijných odborov, ktoré sú relevantné pre zabezpečovanie profesionálnej starostlivosti o kultúrne a prírodné dedičstvo.
- 5. Zapojenie študentov do procesu identifikácie a valorizácie hodnôt kultúrneho a prírodného dedičstva**, získavaním špecifických vedomostí a adekvátnych zručností pre budúce profesionálne pôsobenie absolventov v praxi, vrátane formovania interdisciplinárnych pracovných kontaktov.

HLAVNÉ CIELE PROJEKTU

AREÁL NEMOCNICE V TOPOLČANOCH
PROJEKT KEGA I 016STU - 4 / 2017

- 6. Využitie areálu Starej nemocnice v Topolčanoch NKP, ako pilotného príkladu, s cieľom ozrejmiť predstaviteľom samosprávy i odborníkom rôzneho zamerania, význam kultúrnych a prírodných pamiatok areálu, ktoré predstavujú dôležité kultúrne a spoločenské kapacity, s možnosťou efektívneho zapojenia do strategických lokálnych i regionálnych plánov hospodárskeho, sociálneho a kultúrneho rozvoja.**

HISTÓRIA

AREÁL NEMOCNICE V TOPOLČANOCH
PROJEKT KEGA I 016STU - 4 / 2017

Medzníky v rozvoji zdravotníctva mesta Topolčany, ale i v širokom okolí, ktoré sa dotkli areálu nemocnice:

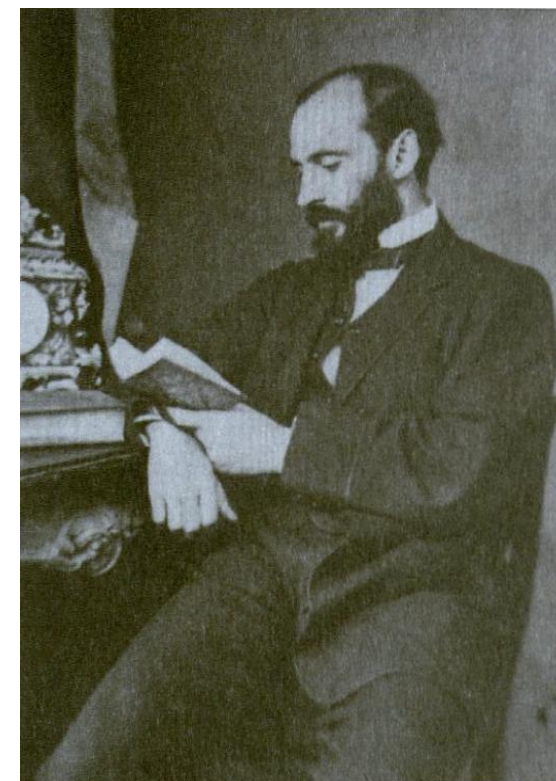
Rok 1885 – začala výstavba verejnej nemocnice, ktorú dal postaviť barón August Stummer (*1827 – † 1909). Slávnostne bola odovzdaná do prevádzky **2. januára 1886**.

Rok 1940 – začala výstavba nového pavilónu pre infekčné a interné oddelenie v tendenciách funkcionalizmu, ktorý do prevádzky **bol uvedený v roku 1943**. O výstavbu sa zasadil lekár MUDr. Eugen Gressner (*1907 – † 1998), bolo to v dôsledku epidémie brušného týfusu ktorá zasiahla v roku 1939 nielen Topolčany, ale i celé územia hornej Nitry.

AREÁL NEMOCNICE V TOPOLČANOCH

PROJEKT KEGA I 016STU-4/2017

August Stummer (1827 – 1909)

AREÁL NEMOCNICE V TOPOLČANOCH
PROJEKT KEGA I 016STU-4/2017

Eugen Gressner (1907 – 1998)

INTERDISCIPLINÁRNY PRÍSTUP K OCHRANE KULTÚRNEHO A PRÍRODNÉHO DEDIČTVA
Projekt realizovaný s podporou Kultúrnej a edukačnej agentúry MŠVVŠ SR

AREÁL NEMOCNICE V TOPOLČANOCH
PROJEKT KEGA I 016STU-4/2017

Nemocnice a nemocničné komplexy predstavujú dôležitú funkciu v mestskej štruktúre miest. Mnoho nemocničných komplexov založených v 19. storočí stratili svoje funkcie, sú v mestských centrách uzavreté, izolované a opustené.

K takýmto patrí i areál „starej“ nemocnice v Topolčanoch, vyhlásený za Národnú kultúrnu pamiatku (č. ÚZPF 11466/1-7).

Areál „starej“ nemocnice vytvára vhodnú pozíciu pre interdisciplinárne štúdium so zameraním na zachovanie kvality prostredia, ktoré zachytáva oblasť historickú, kultúrnu, technickú, umeleckú, prírodnú a spoločenskú.

SÚČASNOSŤ

AREÁL NEMOCNICE V TOPOLČANOCH
PROJEKT KEGA | 016STU - 4 / 2017

Zanedbaná lokalita, zničené, poškodené objekty, nevyhovujúci technický stav, plné odpadu.

Neošetrená, hodnotná zeleň, prerastajúca a znehodnocujúca stavby.

Vyhľadávaná destinácia, poškodzovaná a často obývaná asociálnymi živlami sa stala príkladom opustenia, necitlivosti, zabudnutia a neúcty.

Príčiny neutešeného stavu jednotlivých objektov areálu „starej“ nemocnice, sa výrazne podpísali na atmosfére nielen areálu „starej“ nemocnice ale i celého areálu s dopadom na mesto.

*Vstupný objekt zo starny Stummerovej ulice
a detail okna.*

AREÁL NEMOCNICE V TOPOĽČANOCH

PROJEKT KEGA I 016STU-4/2017

**INTERDISCIPLINÁRNY PRÍSTUP K OCHRANE KULTÚRNEHO
A PRÍRODNÉHO DEDIČTVA**

AREÁL NEMOCNICE V TOPOLČANOCH

PROJEKT KEGA I 016STU-4/2017

*Detaily vstupného objektu zo strany
Stummeovej ulice.*

**INTERDISCIPLINÁRNY PRÍSTUP K OCHRANE
KULTÚRNEHO A PRÍRODNÉHO DEDIČTVA**

AREÁL NEMOCNICE V TOPOĽČANOCH
PROJEKT KEGA I 016STU-4/2017

*Vstupný objekt – pohľad do vnútornej čast,
detail stropu a okna nad vchodom.*

INTERDISCIPLINÁRNY PRÍSTUP K OCHRANE KULTÚRNEHO
A PRÍRODNÉHO DEDIČTVA

Vstupný objekt – pohľad zo strany nádvorja.

AREÁL NEMOCNICE V TOPOLČANOK
PROJEKT KEGA I 016STU-4/2017

**INTERDISCIPLINÁRNY PRÍSTUP K OCHRANE KULTÚRNEHO
A PRÍRODNÉHO DEDIČTVA**

Hlavný pavilón v popredí nefunkčná fontána.

AREÁL NEMOCNICE V TOPOLČANOKH
PROJEKT KEGA I 016STU-4/2017

*Hlavný pavilón – pôvodne oddelenie chirurgie
a oddelenie gynekológie.*

AREÁL NEMOCNICE V TOPOLČANOCH
PROJEKT KEGA I 016STU-4/2017

**INTERDISCIPLINÁRNY PRÍSTUP K OCHRANE KULTÚRNEHO
A PRÍRODNÉHO DEDIČTVA**

Pavilón patológie – detail schodišťa a dverí.

AREÁL NEMOCNICE V TOPOLČANOCH
PROJEKT KEGA I 016STU-4/2017

Pôvodne pavilón pre infekčné choroby, neskôr pre kožné choroby.

AREÁL NEMOCNICE V TOPOLČANOKH
PROJEKT KEGA I 016STU-4/2017

INTERDISCIPLINÁRNY PRÍSTUP K OCHRANE KULTÚRNEHO A PRÍRODNÉHO DEDIČTVA
Projekt realizovaný s podporou Kultúrnej a edukačnej agentúry MŠVVŠ SR

Detaily infekčného pavilónu, neskôr kožné oddelenie.

AREÁL NEMOCNICE V TOPOĽČANOCH
PROJEKT KEGA I 016STU - 4/2017

Detail časti interiéru infekčného pavilónu.

AREÁL NEMOCNICE V TOPOLČANOCH
PROJEKT KEGA I 016STU - 4/2017

**INTERDISCIPLINÁRNY PRÍSTUP K OCHRANE KULTÚRNEHO
A PRÍRODNÉHO DEDIČSTVA**

Pavilón postavený pre infekčné a interné oddelnie.

AREÁL NEMOCNICE V TOPOLČANOKH
PROJEKT KEGA I 016STU-4/2017

Pavilón infekčný a interný.

AREÁL NEMOCNICE V TOPOLČANOKH

PROJEKT KEGA I 016STU-4/2017

INTERDISCIPLINÁRNY PRÍSTUP K OCHRANE KULTÚRNEHO
A PRÍRODNÉHO DEDIČSTVA

Zeleň v areáli „starej“ nemocnice.

AREÁL NEMOCNICE V TOPOLČANOCH
PROJEKT KEGA I 016STU - 4/2017

**INTERDISCIPLINÁRNY PRÍSTUP K OCHRANE KULTÚRNEHO
A PRÍRODNÉHO DEDIČTVA**

Projekt realizovaný s podporou Kultúrnej a edukačnej agentúry MŠVVŠ SR

(Ne)vážime si kultúrne pamiatky?

Dnes máme možnosť cestovať a poznávať ďalšie krajiny, ich kultúrne pamiatky, prírodné vzácnosti, ale i postoj k ich ochrane a zachovaniu. Cestovanie nás obohacuje, nielen o nové poznatky, ale vyvoláva aj otázky, ako sa zaujímame o svoje okolie, vážime si naše kultúrne a prírodné dedičstvo, uvedomujeme si jeho hodnotu, alebo ničíme všetko okolo a nechávame to napospas osudu?

AREÁL NEMOCNICE V TOPOLČANOCH
PROJEKT KEGA I 016STU - 4 / 2017

**Zákon č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu, v znení neskorších predpisov
ŠTVRTÁ ČASŤ**

OCHRANA PAMIATKOVÉHO FONDU

§ 27 Základná ochrana pamiatky

ustanovuje opatrenia na predchádzanie ohrozeniu, poškodeniu, zničeniu alebo odcudzeniu kultúrnej pamiatky, na trvalé udržiavanie dobrého stavu vrátane prostredia kultúrnej pamiatky a na taký spôsob využívania a prezentácie, ktorý zodpovedá jej pamiatkovej hodnote a technickému stavu.

AREÁL NEMOCNICE V TOPOLČANOH
PROJEKT KEGA I 016STU-4/2017

*Je symbolické,
že myšlienka realizovať
projekt, vznikla v roku 130.
výročia založenia „starej“
nemocnice v Topolčanoch,
kedy sa v čase prelínajú
rovnaké ciele
vytvárať a zachovať
hodnoty určené v prospech
súčasných a budúcich
generácií.*

***Plánované výstupy projektu boli posúdené, schválené
a zaradené medzi aktivity konané v rámci
Európskeho roku kultúrneho dedičstva 2018
Ministerstvom kultúry SR.***

NA ZÁVER

Každý projekt je jeden príbeh o ľuďoch, čase a rozhodnutiach, má svoj začiatok i koniec. Záleží len na nás, ako sa skončí.

Vyžaduje si to mať nielen svoju víziu, dlhodobý zámer o tom, čo chceme uskutočniť, ale i predstavu o cestách, ktoré môžu viesť k jej realizácii a predpoklad prínosu pre vybranú oblasť.

Treba mať nekonečnú trpezlivosť, veľkú dávku tolerancie a entuziazmu, že napriek nepredvídaným prekážkam budú stanovené ciele splnené.

Je dôležité, aby sa s touto víziou stotožnili všetci partneri projektu a prijali ju za svoju.

Bude to snáď i začiatok úspešného príbehu „starej“ nemocnice v Topolčanoch.

AREÁL NEMOCNICE V TOPOLČANOCH

PROJEKT KEGA I 016STU-4/2017

Ing. arch. Laura Gressnerová, PhD.

Fotografie

Mgr. Matej Kováč

Tribečské múzeum v Topolčanoch

© STU

Všetky práva vyhradené. Žiadna časť tejto prezentácie nesmie byť reprodukováaná, uložená vo vyhľadávacom systéme, alebo šírená v akejkoľvek forme, alebo akýmkoľvek spôsobom elektronicky, mechanicky, kopírovaním, nahrávaním, alebo inak, bez predchádzajúceho písomného povolenia autorov a partnerov projektu KEGA č. 016STU-4/2017: Slovenská technická univerzita v Bratislave, Univerzita Komenského v Bratislave, Trnavská univerzita v Trnave. Tento projekt sa uskutočňuje s podporou Kultúrnej a edukačnej grantovej agentúry MŠVVŠ SR.

2017 - 2019